

Jämförelse nordiska ländernas regler för löshund älg 2019-06-21, justerad 2019-06-30 efter NÄU-möte

Kompletterad med tillägsfrågor resp svar ver 1 2019-07-06

Moment	Finland	Norge	Sverige
1a Tempo under sök endast Sverige	-Ingår i mom 1 sök -Utmärkt tempo definieras som 100m/minut (enligt domarskoln 2) Används i mom 2 som definition på effektivitet	-Ingår i mom 1 sök -Ingen definition på utmärkt tempo	-Poängsätts utan koefficient -Ingen riktlinje vad som är utmärkt tempo
Finland/Norge mom 1 Sök Sverige 1b Sökets omfattning	-Sökmönstrets effektivitet, tempot, sökturernas längd, största avstånd provgrp -Alla kriterier ska vara uppfyllda för utmärkt poäng -Sökturer poängsätts efter genomsnitt. Varje söktur poängsätts var för sig och sedan beräknas genomsnittspoäng Om upptag sker på söktur 2 kan den ingå i bedömningen om det gynnar hunden. Starkt avvikande sökturer tas ej med -största avstånd mäts fågelväg	-Sökmönstrets effektivitet, tempot, sökturernas längd, största avstånd provgrp -Samma hänsyn till alla fyra kriterierna när poäng sätts - Sökturer poängsätts efter genomsnitt. Alle søksturer blir lagt til grunnlag i beregningen av søk, vi har ingen ting som avvikende søk pr.nå. Via dataprogrammet räknas genomsnitt fram för respektive kriterie. Poäng sätts efter framräknat genomsnittsvärde Om upptag sker på söktur 2 kan den ingå i bedömningen om det gynnar hunden. -största avstånd är luftlinje/fågelväg	-Sökmönstrets effektivitet, ~~tempot,~~ ~~sökturernas längd,~~ största avstånd provgrp -Ingen hänsyn till tempo när poäng ges -sökturer poängsätts ”i allmänhet” starkt avvikande sökturer tas ej med, poäng ges som motsvarar sök i allmänhet/frekvens -största avstånd mäts fågelväg/luftlinje

	<p>-för långa sökturer max 8p. Finns ingen utsatt gräns för vad som avses med för långa sökturer Innebär egentligen turer när man hämtar hunden. Inte en direkt regel men en söktur som hunden hämtas på bedöms aldrig högre än 8p.</p> <p>-upptag första söktur riktgivande tabell med krav på <u>löpsträcka</u> 6-7-8p och uppräkningskoefficient</p> <p>-domaren ska ta hänsyn till svår terräng (brant) eller tungt före Överdomaren ger instruktioner för resp dag. Det är i bedömning av fart i sök som hänsyn tas. Berör alltså i sökets snabbhet och i förmåga att finna älg.</p> <p>-Om upptag första söktur kan sök provas senare under dagen. Dock kan ej inkallning sök provas efteråt. Hänsyn ska tas till både före och den tid som gått åt till älgarbete när bedömning görs. Hunden ska vara tillbaka inom 60 minuter efter provtidens slut för att pröva söket mera .</p>	<p>-finns ingen tydlig begränsning på sökturens längd.</p> <p>-upptag första söktur riktgivande tabell med krav på <u>avstånd och löpsträcka</u> 6-7-8-9p och uppräkningskoefficient</p> <p>-domaren ska ta hänsyn till terräng och väderförhållanden eller snömängd. Norge tar hensyn til tungt føre (snø), der fart, løpsstrekning og omfang blir vurdert av dommer. Domaren kan motivera högre poäng än faktiskt genomförd sträcka skulle gett vid normala förhållanden.</p> <p>-Om upptag första söktur kan sök provas senare under dagen. Även inkallning sök kan provas efter provtid. Hänsyn ska tas till både före och den tid som gått åt till älgarbete när bedömning görs. Hunden ska vara tillbaka inom 60 minuter efter provtidens slut för att pröva söket mera.</p>	<p>-för långa sökturer (i allmänhet över 30 min) ger 5p. Regeln om 30 minuter gäller även då pejll används och även om det råder svåra förhållanden</p> <p>-<u>upptag första söktur ger K</u> (kan ej bedömas vilket ger 5 poäng i slutpoäng i momentet dvs ingen uppräkningskoefficient)</p> <p>-domaren ska ta hänsyn till svår terräng (brant) eller tungt före. Dock tas oftast inte hänsyn till detta (anvisning t.ex om att inte beakta snödjup vid bedömning långa sökturer)</p> <p>-Om upptag första söktur kan sök provas senare under dagen. Dock kan ej inkallning sök provas efteråt. Hänsyn ska tas till både före och den tid som gått åt till älgarbete när bedömning görs. Hunden ska vara tillbaka inom 60 minuter efter provtidens slut för att pröva söket mera.</p>
<p>Mom 2 Förmåga finna älg</p>	<p>-Vid flera upptag sätts poäng efter bästa upptaget</p>	<p>-Vid flera upptag sätts poäng efter det bästa upptaget</p>	<p>-Vid flera upptag sätts poäng efter bästa prestationen (det upptag som ger högst poäng i momentet)</p>

	<p>-Avstånd till upptagsplats, vid pejlbedömning mäts den <u>sträcka</u> hunden tillryggalagt. Mäts genom att sätta ”mellanpunkter” via gpsuppgift. (løpsstrekke korrigerad så att rörelse inom samma område -typ snurrande i betestraj inte tas med i sträckan).</p> <p>-Snabbt upptag tolkas som snabbheten är max 1 min/100m (tumregel)</p> <p>-Flera kriterier ska beaktas när poäng sätts i momentet, dock kan ett upptag första söktur på minst 800 m löpsträcka/mätt med mellanpunkter få 10 p</p> <p>-Inget upptag = -</p>	<p>-<u>Bakkemålt avstånd/sträcka</u> från senaste kontakt med provgruppen vid pejlbedömning (pejluppgift används+ terrengbeskaffenhet dvs løpsstrekke korrigeras med hänsyn till brant terräng – domarens bedömning.</p> <p>-Snabbt/raskt upptag ingen definition?</p> <p>-Flera kriterier ska beaktas när poäng sätts i momentet, dock kan ett upptag första söktur på minst 800 m löpsträcka/bakkemålt (terrengjusterad sträcka) få 10 p, förutsatt raskt självständigt arbete.</p> <p>-Inget upptag = 0</p>	<p>-Avstånd till upptagsplats är <u>fågelvägen</u> från senaste kontakt med provgrupp, även då pejl används vid bedömningen</p> <p>-Snabbt upptag – min 100 meter per minut. (tumregel)</p> <p>-Prestation i moment 1a och 1b ska beaktas när poäng sätts i moment 2 dvs en hund med dåligt sök ska inte få 10 p även om avstånd upptagsplats överstiger 800 m fågelväg</p> <p>-Inget upptag = K</p>
<p>Mom 3 Förmåga att ställa älg i upptaget</p> <p>Olika krav i poängtabellen av fast stånd upptagspl resp förflyttning men även på lägre poängnivåer.</p>	<p>-Upptagsplats eller dess omedelbara närhet Ingen fast övre gräns. Utan om det är betesliknande rörelse, att älgen går omkring och betar så kan vi godkänna lite mera. Men oftast brukar öd kräva att det ska stå inom 200m för 10p.</p> <p>-Fast stånd 60 min upptagsplats = 10p -Fast stånd i minst 60 min efter kort förflyttning (200-300m) = 9p</p> <p>Vid flera upptag ska momentet poängberäknas efter genomsnittspoäng för samtliga upptag</p>	<p>-Upptagsplats = 100 m radie</p> <p>- Fast stånd 90 min upptagsplats = 10p - Fast ståndl 60 min eller 90 min efter kort förflyttning (200-300 m) = 9p.</p> <p>Vid flera upptag ska momentet poängberäknas efter genomsnittspoäng för samtliga upptag</p>	<p>-Upptagsplats = 100 m radie</p> <p>-Fast stånd 90 min upptagsplats = 10p -Fast stånd 60 min eller rör sig 100-200m eller 90 min efter kort förflyttning (200-300 m) ger 9p</p> <p>Vid flera upptag ska domaren väga samman hundens prestationer. Det bästa upptaget</p>

	<p>-Fast stånd i minst 20 min = 4p</p> <p>-Inget upptag = - (om finns älg i området= -)</p>	<p>-Icke hört uttaket , deretter fast stånd i minst 20 min = 4p</p> <p>-Inget upptag = 0 (om finns älg i området=0)</p>	<p>ska till övervägande del ligga till grund för poäng.</p> <p>Om två upptag, ett fast på upptagsplats och ett "skenuptag" (skall mindre än 1 minut) ges 9p och om två skenuptag 8p.</p> <p>-Fast stånd upptagsplats i minst 20 min = 4p Om förflyttning över 1000 m = 3p eller över 1000 m och därefter mer än 20 min</p> <p>-Inget upptag = K (om finns älg i området=0)</p>
Mom 4 Ståndskallsarbetets kvalitet	<p>- Ståndskallsarbete är den tid vi hör skall - om möjligt kan skalltid även räknas på pejlinformation t ex gångstånd som inte hörs men markeras på pejl. I första hand bedömning alltid på det man hör.</p> <p>-Fast stånd räknas när älgen rör sig som om den betar och inom samma markområde. Gångstånd är när rörelsen går i samma riktning.</p> <p>Efter 90 min ståndskallsarbete ska söka skottillfälle ev inkallning och sedan stöt. Därnäst kommande stötar ska ske efter 30 vardera 30 minuter Görs stötningar efter 30 minuter eller får det gå längre tid innan stöt? – man får göra stöten som man vill, alltså enligt hundägarens önskan egentligen. Om första</p>	<p>- Ståndskallsarbete är den tid vi hör skall - Skalltid kan räknas "om det konstateres at elgen står der vi har sett uttaket på pejl".</p> <p>-Fast stånd räknas när älgen rör sig som om den betar och inom samma markområde. Gångstånd är när rörelsen går i samma riktning.</p> <p>Efter 90 min ståndskallsarbete ska söka elgkontakt ev inkallning och sedan stöt. Därnäst kommande stötar ska ske efter 30 vardera 30 minuter Görs stötningar efter 30 minuter eller får det gå längre tid innan stöt? Svar: minimum 30 min.</p>	<p>- Ståndskallsarbete är den tid vi hör skall, dock ok räkna <u>fast</u> ståndskall om pejlen visar hunden stilla på samma ställa och att vi efter närmast oss platsen hör fast ståndskall och hunden kvar på samma ställe. Gångskall måste höras. Om inte hörs räknas som förföljande.</p> <p>-Ingen exakt skrivning om vad fast- resp gångstånd. Ingen definition av gångstånd</p> <p>Efter 90 min ståndskallsarbete ska söka skottillfälle ev inkallning och sedan stöt. Därnäst kommande stötar ska ske efter 30 vardera 30 minuter En utveckling att domarna väntar med stöt för att få mer skalltid</p>

	<p>stöten väldigt kort kan man göra en ny stötning snabbt t ex efter 10 min. Och ifall första stötningen gått långt kan man låta den stå längre än 30 min.</p> <p>-Älgkontakt räknas även vid ofrivillig stöt utan att domaren sett älgen (inte hunden till last vid otur), men man ska naturligtvis kunna konstatera att det är älg hunden skäller på. Överdomaren ger instruktion om vad som är skottillfälle, också väder och andra saker kan påverka, liksom skare osv.. Men det behövs inte vara riktigt skottläge. Oftast krav på att man faktiskt ser älgen, eller är nära och det är så tätt att man inte kan se älgen.</p> <p>-Krav på både arbetstid och fast ståndskallstid för att få maximal poäng</p> <p>-Gångstånd räknas in i skalltid utan begränsning</p> <p>-7 poäng krav två älgkontakter</p> <p>Inget ståndskall = -</p> <p>- Antalet älgkontakter/skottillfällen räknas samman från hela dagen alltså även flera upptag/älgarbeten.</p>	<p>-Älgkontakt räknas även vid ofrivillig stöt utan att domaren sett älgen</p> <p>- Krav på både arbetstid och fast ståndskallstid för att få maximal poäng</p> <p>- Ståndskallstid inkluderar gångstånd dock maximalt motsvarande fast ståndskallstid</p> <p>-7 poäng krav två älgkontakter</p> <p>Inget ståndskall = 0</p> <p>- Antalet älgkontakter/skottillfällen räknas samman från hela dagen alltså även flera upptag/älgarbeten.</p>	<p>-Älgkontakt förutsätter att domaren ser "en skymt" av älgen, förutom då svåra förhållanden typ skrapigt före då räcker att konstatera spår.</p> <p>- Krav på fast ståndskallstid för att få maximal poäng dvs inget krav på full arbetstid</p> <p>-Ståndskallstid inkluderar gångstånd dock maximalt motsvarande fast ståndskallstid</p> <p>-7 poäng krav en älgkontakt</p> <p>Inget upptag = K</p> <p>-Antal älgkontakter räknas per upptag och gäller samma älg eller samma grupp av älgar</p>
--	---	--	---

	Ingen regel om poängminskning vid blinkning/kontakt i detta moment	Om hunden blinker/gör kontaktbesök två gånger så sänks poängsumman 50% av den poängsumma hunden skulle fått utan två brytningar (provgruppen längre än 100 m från ståndskalet)	Ingen regel om poängminskning vid blinkning/kontakt i detta moment
Mom 5 Vilja att förfölja flyende älg	<p>-Faktisk flyktsträcka, inte fågelväg. Utmätt i punkter, inte den flyktsträckan som pejlen direkt visar.</p> <p>-Sammanlagd flyktsträcka räknas samman vid flera upptag dvs sammanlagt under dagen</p> <p>-Gångstånd räknas inte som flykt</p> <p>-Om förföljande avbryts pga naturliga hinder ska domaren ta hänsyn till detta Vid naturhinder gäller sträckan fram till hindret</p>	<p>-Faktisk flyktsträcka (bakkemålt), inte fågelväg</p> <p>-sammanlagd flyktsträcka er det beste/lengste upptaget som gjelder, inte sammenlagt</p> <p>- Gångstånd räknas inte som flykt</p> <p>-Om förföljande avbryts pga naturliga hinder ska domaren ta hänsyn till detta</p>	<p>-Faktisk flyktsträcka, inte fågelväg- Sträcka enligt pejl används.</p> <p>-Sammanlagt förföljande under dagen är poänggrundande dvs lägger samman flera upptag</p> <p>- Gångstånd räknas inte som flykt</p> <p>-Om förföljande avbryts pga naturliga hinder räknas faktisk löpsträcka fram till naturhinder vid poängsättning</p>
Mom 6 Förmåga att ställa flyende älg	<p>-Förflyttning måste vara minst 100 m</p> <p>-Tre omställningar</p> <p>-Nytt fast stånd ska pågå i minst 10 minuter Två 30 och en tio minuter sammanhängande fast stånd</p> <p>Om det blir gångstånd....blir det gångstånd. Alltså ingen stöt och ingen stötsträcka, bara skalltid och arbetsväg som kommer till. Här är det viktigt att skilja på gångstånd och försök till att ställa älg. Det blir inte heller något förnyat ståndskalet ifall det inte varit någon stöt.</p>	<p>-Förflyttning måste vara minst 100 m</p> <p>-Tre omställningar</p> <p>-Nytt fast stånd ska pågå i minst 10 minuter Två 30 och en tio minuter sammanhängande fast stånd</p>	<p>-Förflyttning <u>bör</u> vara minst 100 m</p> <p>-Två omställningar</p> <p>-Krav på två 30 minuter sammanhängande fast ståndskalet dvs får ej vara brytning (över två minuter) om avbrott så börjar man räkna ny sammanhängande tid.</p>

	<p>-Stötning ska göras försiktigt första gången sedan kraftigare för att få älgen i snabb flykt</p> <p>-Krav på tyst hund när det blir gångstånd direkt efter stöt dvs stöt där fast stånd direkt övergår i gångstånd är inte ok.</p> <p>Stöt räknas även när älgen flyr av sig själv och hunden ställer om så att blir det ett förnyat skall. Oberoende vad som orsakar stöten.</p>	<p>-Stötning ska göras försiktigt första gången sedan kraftigare för att få älgen i snabb flykt</p> <p>-Inte krav att hunden är tyst efter stötning dvs stöt där fast stånd övergår i gångstånd är ok</p>	<p>-Stötning ska göras försiktigt första gången sedan kraftigare för att få älgen i snabb flykt</p> <p>Diskussion i Sverige om kriterie för att kravet på flyende älg ska vara uppnått. Gångstånd är inte flykt men ottydligt om krav på stöt.</p>
Mom 7 Skalltid	<p>-Skalltid räknas även den tid domaren ser på pejlen. Både fast- och gångstånd. I första hand strävar man naturligtvis att höra skallet Pejlskall bör säkerställas genom att ringa då pejlinställning kan ge skallmarkering även om hund är tyst.</p> <p>-Ingen begränsning tid för gångstånd i skalltid</p>	<p>Pejlinfo kan ligga till grund för skalltid på samma sätt som i Sverige.</p> <p>-Begränsning gångståndstid max motsvarande fast ståndskalltid</p>	<p>-Skalltid kan räknas på fast ståndskallsmarkering på pejl som inte hörs om gruppen avancerar så man hör och hunden kvar på samma ställe får man räkna skalltid från det man såg pejlmarkeringen. Gångstånd som ej hörs går ej räkna tid via pejl utan bedöms som förföljande.</p> <p>-Begränsning gångståndstid max motsvarande fast ståndskalltid</p>
Mom 8 Skallets hörbarhet	<p>-ska bedömas vid fast ståndskall</p> <p>Skall under 20 min = 0</p> <p>-I regel fordras minst 180 min skalltid för berömliga poäng</p>	<p>-Fast standlos skal legges till grunn</p> <p>Skall under 20 min = 0</p>	<p>-Bedöms i huvudsak vid fast stånd, gångstånd kan komplettera</p> <p>Skall under 20 min = K</p>
Mom 9 Skallets täthet och täckning	<p>-Betonar täckning lika viktig som skallets täthet</p> <p>Skall under 20 min = 0</p>	<p>-Betonar jämnheten i skallet lika viktig som antalet skall, bedöms endast vid fast ståndskall</p> <p>Skall under 20 min = 0</p>	<p>-Skallets täckning och täthet kan endast bedömas på fast stånd</p> <p>Skall under 20 minuter = K</p>

	-I regel fordras minst 180 min skalltid för berömliga poäng Bedöms i regel bara på fast stånd		
Mom 10 a Samarbete Sverige Sammanhållet mom 10 i Finland och Norge	Mom 10 Finland indelat i tre olika delar a) Söket 0-2p b) Älgarbetet 0-5p c) Efter älgarbetet 0-3p Om arbetstiden är under 200 min eller hunden självmant tar kontakt mer är två gånger ger totalt max 6p i mom 10 Gäller inte då skottillfälle söks och hunden är medveten om provgruppen eller återkommer från skenälg	Mom 10 Norge indelat i tre olika delar a) Söket 0-2p b) Älgarbetet 0-5p c) Efter älgarbetet 0-3p Om arbetstiden är under 200 min eller hunden självmant tar kontakt mer är två gånger ger totalt max 6p i mom 10 Gäller inte då skottillfälle söks och hunden är medveten om provgruppen	Kontakt minst två gånger efter 90 min ståndskallsarbete ger 10p Återkomst efter förföljande av skenälg innan första ansmygning räknas som kontakt (7p) Inget avdrag för flera kontakter efter 90 min ståndskallsarbete En kontakt före 90 minuter ståndskallsarbete ger 6p. Två kontakter före 90 minuter ger 2p Om hunden hämtas med bil så ges 0 poäng i momentet (älgarbete kan bara avbrytas av hunden själv) såvida inte fara för hundens liv (då får man den poäng hunden förtjänat före eller efter hämtningen)
Mom 10 b Lydnad Sverige Mom 10 Lydnad och samarbete i Finland Norge	Lydnad testas vid sök, under älgarbete resp genast efter arbetstidens slut Får inte finnas misslyckade inkallningsförsök för 10p Inkallning älgarbete mellan 90 min – 150 min och efter 150 min Domare kan göra inkallningar?	Lydnad testas vid sök, under älgarbete resp genast efter arbetstidens slut For å oppnå 10 poeng må ALLE forsøk vara vellyckede Inkallning älgarbete mellan 90 min – 150 min och efter 150 min Domare kan göra inkallningar?	Hunden kan utan svårighet kallas in under sök. Vid inkallning under ståndskallsarbete kommer hunden omedelbart och låter sig kopplas ger 10p. En inkallning ger 9 p men flera inkallningar ska göras om möjligt. Inga misslyckade inkallningsförsök får förekomma för 9 och 10 poäng. Första inkallning efter 90 min ståndskallsarbete (domaren kan göra en första inkallning). Sedan i samband med

	<p>Inkallning under sök får ej testas efter provtids slut utan endast sök testas då.</p> <p>Om hunden fångas in vid provtids slut belönas den ej för uppkopplingen.</p>	<p>Inkallning under sök får testas efter provtids slut i samband med test av sök.</p>	<p>stötning som ska göras efter 20 min sammanhängande fast stånd. Om två lyckade inkallningar görs ingen mer inkallning.</p> <p>Inkallning under sök får ej testas efter provtids slut utan endast sök testas då.</p>
Övrigt			
Söktid	6 timmar	5 timmar	4 timmar Traktbyte ok att göra och "stannar då klockan" Kortare söktid då mörkrets inbrott ska beaktas (hunden ska kunna provas 300 minuter före mörkrets inbrott)
Provtid	300 minuter Klockan går hela tiden, också under trakt byte	300 minuter Klockan går hele tiden, også under trakt bytte, såvida inte avbrott pga naturhinder.	300 minuter Traktbyte ok att göra och "stannar då klockan"
Provtids slut	<p>Senast 120 minuter efter mörkrets inbrott. Mörkt då man inte kan skriva utan lampa. Koppling inom 60 minuter efter provtids slut</p> <p>Poäng samarbete kan ges inom 60 minuter efter provtid?</p> <p>Skottillfälle kan inte tas i mörker.</p>	<p>Senast 120 minuter efter mörkrets inbrott</p> <p>Koppling inom 60 minuter efter provtids slut</p> <p>Poäng samarbete kan ges inom 60 minuter efter provtid? Endast i mom 10 c</p> <p>Det er kun (bara) påhengelighet «inn i mørket», og ett gjentak, gjentakets lostid og innkalling derfra som kan gi grunnlag for poengsetting. Dersom hunden står i los ved</p>	<p>Senast vid mörkrets inbrott</p> <p>Endast sök kan provas efter provtidens slut dvs inte lydnad.</p> <p>För att sök ska kunna provas efter provtidens slut ska hunden vara tillbaka senast inom 90 minuter.</p>

		mørkets frembrudd, så er det kun lostid og innkalling som kan gi poeng.	
Allvarlig störning	Finns inte. Provomgången rullar utan avbrott efter att upptag har skett och bedömning avslutas då 300 min har gått.	Främmande hund ansluter Pågående jakt i området och hindrar hundens arbete Uppenbart faromoment för hunden Sjuk/skadet älg	Utomstående hund ansluter Pågående jakt i området stör hunden Uppenbart faromoment för hunden eller allmänhet Hund går in på mark där jaktprov inte tillåtet. Vid traktbyte görs uppehåll i arbetstid.
Naturligt hinder	Finns skrivning om naturligt hinder i moment förföljande och att domaren ska ta hänsyn till detta om förföljandet avbryts pga naturligt hinder	Arbetstiden (EA) kan settes på pause om hunden kommer på ett naturligt hinder.	Finns skrivning i moment förföljande att domaren ska ta hänsyn till om hunden avbryter förföljande pga naturligt hinder – dock ingen instruktion om hur ta hänsyn. När hunden fortsätter sökarbete/övrig provtid avräknas den tiden på provtid 300 min.